Студијски програми:	**Контрола летења**
Шифра и назив предмета:	**12402 Управљање ваздушним саобраћајем**
Наставник:	**Емилија Самарџија**
Статус предмета:	**Обавезни**
Семестар:	**II**
Број ЕСПБ:	**4**
Услов:	**нема**

Циљ предмета:

Стицање знања из основних принципа управљања ваздушним саобраћајем и примена основних оперативних процедура.

Исход предмета:

Научиће основне принципе управљања ваздушним саобраћајем. Знаће да примене основне оперативне процедуре. Научиће да користе прописану фразеологију, координацију. Научиће издавање АТС одобрења и инструкција, раздвајања. Упознаће се са системима за избегавање судара у ваздуху и безбедоносне мреже на земљи.

Садржај предмета:

Предавања:

Управљање ваздушним саобраћајем (примена мерних јединица, услуга контроле летења (АТС), услуга информисања ваздухоплова у лету (FIS), услуга узбуњивања, саветодавна услуга у ваздушном саобраћају, капацитет ATS система и управљање протоком ваздушног саобраћаја, управљање ваздушним простором (ASM)), подешавање висиномера и додела нивоа (подешавање висиномера, прелазни ниво, додела нивоа), радио-телефонија (RTF) (RTF опште оперативне процедуре), АТС одобрења и АТС инструкције (тип и садржај АТС одобрења, АТС инструкције), кординација (принципи, типови и садржај координације, потреба за координацијом, начини координације), приказ података (издвајање података, управљање подацима), раздвајања (вертикално раздвајање и процедуре, хоризонтално раздвајање и процедуре, визуелно раздвајање, аеродромско раздвајање и процедуре, раздвајање на основу ATS надзорних система, раздвајање узроковано вртложним турбуленцијама), системи избегавања судара у ваздуху и безбедоносне мреже на земљи (системи за избегавање судара у ваздуху, безбедоносне мреже на земљи), основне практичне вештине (процес управљања саобраћајем).

Аудиторне вежбе/Учење кроз рад:

Примена мерних јединица. Пружање услуга информисања ваздухоплова у лету (FIS). Одређивање релативне висине, апсолутне висине и нивоа лета. Примена метода управљања ваздушним простором. Утотреба прописане фразеологије. Издавање одговарајућих одобрења контроле летења. Кодирање и декодирање одговарајуће селекције стандардних ICAO скраћеница. Издвајање значајних података из одговарајућих извора да би се добио визуелни приказ лета. Употреба и тумачење (кодирање и декодирање) планова лета (укључујући и додатне информације). Ажурирање података. / основне практичне вештине (процес управљања саобраћајем, практичне вештине примењиве на сва овлашћења, основне практичне вештине примењиве на аеродроме, основне практичне вештине примењиве на надзор).

Други облици наставе – ДОН/СИР:

нема

Литература:

Основна:

- **EUROCONTROL IANS ATC BASIC TRAINING (u skladu sa Licence Agreement IANS SMATSA)**

- **EU REGULATIVA**

REGULATION (EU) NO 923/2012,
REGULATION (EC) NO 549/2004,
REGULATION (EU) NO 255/2010,
REGULATION (EU) 2019/123,
EUROCONTROL ATFCM USERS MANUAL, REGULATION (EC) NO 2150/2005, EASA SIB 2017-10 'EN-ROUTE WAKE TURBULENCE ENCOUNTERS, REGULATION (EU) NO 1332/2011,

- **ICAO REGULATIVA**

ICAO Annex 11,
ICAO Doc 4444,
ICAO Doc 8168,
ICAO Doc 8585,
ICAO Doc 8643,
ICAO Doc 7910

Допунска:

1. Контрола летења, 2016. О.Бабић, Ф.Нетјасов
2. Контрола летења 2 – Поступци инструменталних прилаза и одлета, 2016.Нетјасов,О.Бабић
3. EUROCONTROL ACAS доступно на: https://www.eurocontrol.int/publication/airborne-collision-avoidance-system-acas-guide

Број часова активне наставе	**(недељно)**	**Предавања**	**2**	**Аудиторне вежбе**	**5**	**СИР**	**-**	**Учење кроз рад**	**-**
	(годишње)		**30**		**75**		**-**		**-**

Методе извођења наставе:

Теоријску наставу реализовати методама усменог излагања и дискусије.
Практичне вежбе реализовати применом метода демонстрације, увежбавања.

Оцена знања у поенима (максимално 100)

<table>
<tr><td>Предиспитне обавезе - укупно</td><td>30</td><td>Испит (макс. поена)</td><td>70</td></tr>
<tr><td>Активност на предавањима</td><td>5</td><td>Писмени део (макс. поена)</td><td>70</td></tr>
<tr><td>Активност на вежбама</td><td>5</td><td>Усмени део (макс. поена)</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Колоквијум</td><td>20</td><td rowspan="4">Трајање испита (мин.):</td><td rowspan="2">писмени – 60</td></tr>
<tr><td>Самостални задаци</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Практикум</td><td>-</td><td rowspan="2">усмени - 60</td></tr>
<tr><td>Остало</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="4">Услови за излазак на завршни испит:
• Редовност на настави (минимум 90% присутност).
• Остварених најмање 50% поена из предиспитних обавеза.
Услов за стицање испитних поена је тачно одговорених најмање 50 % питања на писменом делу испита.</td></tr>
</table>